

Warszawa, dnia 20 czerwca 2024 r.

BEOS-WP-1009/24

Pan Poseł
Rafał Bochenek
Przewodniczący Komisji
do Spraw Petycji

Opinia prawna
dotycząca petycji nr BKSP-155-X-134/24
w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń

I. Treść i cel petycji

Petycją z dnia 5 marca 2024 r., osoba prawna wniosła o wykreślenie art. 133 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹, dotyczącego spekulacji biletami na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe. Wnoszący petycję w uzasadnieniu krytykuje utrzymywanie przepisów rodem z czasów PRL, którymi „szykanowano ludzi” i nadal „przypominają się traumą koszmarów za dnia i w nocy”. Autor podkreśla, że choć Polska jest w Unii Europejskiej, to nadal obowiązują przepisy, które „tropią spekulantów” i mogą skutkować karaniem „za gospodarczą inicjatywę”. Wzywa polityków, aby „przestali prześladować suwerena” i dostrzegli „druty kolczaste wokół idei zaufania Państwa do obywatela”. Podkreśla „absurdalność ścigania” osób, które osiągają zysk nawet na poziomie „symbolicznej złotówki” oraz wskazuje, że „możliwe jest nie tylko ściganie za korzyści niematerialne”.

¹ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119.

II. Czy petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach)?

Petycja została skierowana do Sejmu RP, co jest zgodne z przepisami ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach², w myśl których podmiot może wnieść petycję m.in. do organu władzy publicznej (art. 2 ust. 1). Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.³ stanowi, że ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat (art. 10). Inicjatywa ustawodawcza przysługuje m.in. posłom (art. 118 ust. 1). Zgodnie natomiast z przepisem art. 32 ust. 2 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej⁴ – poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone przez komisje sejmowe lub co najmniej 15 posłów podpisujących projekt. Wobec powyżej wskazanych regulacji uznać należy, że petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu RP.

III. Wymogi formalne (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach)

Petycja spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.

IV. Kwestie, które ekspert uznaje za istotne w związku z petycją

Zgodnie z art. 133 Kodeksu wykroczeń:

§ 1. Kto nabywa w celu odprzedaży z zyskiem bilety wstępu na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe albo kto bilety takie sprzedaje z zyskiem, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie oraz podżeganie i pomocnictwo są karalne.

Należy zauważyć, iż Komisja do Spraw Petycji rozpatrywała już petycję, której przedmiotem było żądanie uchylecia art. 133 Kodeksu wykroczeń (petycja nr BKSP-145-188/17⁵). Ponadto, petycja tożsama do petycji nr BKSP-155-X-134/24, została

² T.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870.

³ Dz. U. poz. 483 ze zm.

⁴ T.j. M. P. z 2022 r. poz. 990 ze zm.

⁵ Petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.) w zakresie art. 133 (BKSP-145-188/17).

złożona przez ten sam podmiot również w Senacie i została rozpatrzona przez senacką Komisję Petycji⁶.

Komisja do Spraw Petycji rozpatrywała petycję nr BKSP-145-188/17 na posiedzeniu dnia 5 lipca 2017 r. Petycja ta była przedmiotem opinii sporządzonej w Biurze Analiz Sejmowych, w której wskazano, iż „zasadne jest utrzymanie kryminalizacji czynów opisanych w art. 133 Kodeksu wykroczeń – w tym także ich form stadialnych oraz zjawiskowych. Analizowane regulacje mogą być postrzegane jako ważny i potrzebny element systemu ochrony prawnej interesów konsumentów. Postulaty zawarte w petycji – i stwierdzenia wynikające z jej uzasadnienia – nie są przekonujące i nie uzasadniają uchylecia art. 133 Kodeksu wykroczeń”⁷. Stanowisko to pozostaje aktualne również w odniesieniu do opiniowanej petycji. Na posiedzeniu, Komisja podjęła decyzję o uchwaleniu dezyderatu do Ministra Sprawiedliwości⁸, w którym to Komisja zadała pytania powiązane z zakresem art. 133 Kodeksu wykroczeń oraz poprosiła o „przeprowadzenie pogłębionej analizy wskazanego przepisu pod względem jego spójności oraz wskazanie ewentualnej korekty, która nie będzie budziła wątpliwości”. W konkluzjach odpowiedzi na ten dezyderat, przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości stwierdził, iż „w obecnych realiach trudno znaleźć argumenty przemawiające za depenalizacją zachowań ujętych w przepisie art. 133 § 1 k.w., który nie stwarza problemów w zakresie interpretacji i stosowania, nie budzi wątpliwości i znajduje zastosowanie do określonych w nim, a niepożądanych z punktu widzenia społeczeństwa i państwa zachowań. Fakt, że czyny te nie są nagminne, po części wynika z niewielkiej liczby atrakcyjnych na szeroką skalę imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a po części z tego, że przepis ten funkcjonuje w systemie prawa i poprzez zawarte w nim zagrożenie karą powstrzymuje przed ich popełnianiem. Zważyć bowiem należy, że przepisy karne *sensu largo* wprowadzane są nie tylko po to, aby karać sprawców społecznie szkodliwych zachowań za naruszenie bądź narażenie objętego ochroną dobra prawnego, ale także - a nawet głównie - po to, aby zachowaniom takim zapobiegać”⁹. Po uzyskaniu odpowiedzi na dezyderat, Komisja do

⁶ Petycja z dnia 5 marca 2024 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uchylecia art. 133 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (P11-39/24).

⁷ J. Wyrembak, *Opinia prawna dotycząca petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 maja 1971 roku Kodeks wykroczeń – poprzez uchylene art. 133*, BAS-WAL-472/17.

⁸ Dezyderat nr 61 Komisji do Spraw Petycji do Ministra Sprawiedliwości w sprawie przepisów dotyczących sprzedaży biletów z dnia 7 grudnia 2017 r. Dezyderat dostępny jest pod adresem [https://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/pet_d61/\\$file/pet_d61.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/pet_d61/$file/pet_d61.pdf).

⁹ Odpowiedź na dezyderat dostępna jest pod adresem [https://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/PET_20180205_d61/\\$file/PET_20180205_d61.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/PET_20180205_d61/$file/PET_20180205_d61.pdf).

Spraw Petycji na posiedzeniu dnia 20 marca 2018 r. podjęła decyzji o uznaniu dalszych prac nad petycją za bezzasadne.

Warto również wskazać, iż tożsama petycja była rozpatrywana przez senacką Komisję Petycji. Na posiedzeniu dnia 22 maja 2024 r., naczelnik Wydziału Prawa Karnego w Departamencie Legislacyjnym Prawa Karnego podtrzymał negatywne stanowisko resortu wyrażone wobec petycji nr BKSP-145-188/17. Komisja Petycji podjęła decyzję o niekontynuowaniu prac nad petycją.

V. Podsumowanie

Petycją z dnia 5 marca 2024 r., osoba prawna wniosła o wykreślenie art. 133 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, dotyczącego spekulacji biletami na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe. Petycja zawierająca tożsame żądanie została rozpatrzona przez Komisję do Spraw Petycji – podjęto decyzję o uznaniu prac nad nią za bezzasadne. Ponadto, tożsama petycja została rozpatrzona w maju 2024 r. przez senacką Komisję Petycji. Komisja ta podjęła decyzję o niekontynuowaniu prac nad nią. Uwzględniając poczynione powyżej uwagi podjęcie prac nad petycją nr BKSP-155-X-134/24 nie wydaje zasadne. Niemniej jednak, realizacja żądania podjęcia inicjatywy ustawodawczej zawartego w petycji leży w gestii ustawodawcy i pozostaje do jego oceny.

Autor:

Krzysztof Niewęglowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Piotr Chybalski